

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาล
และหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านบาโด

The Development of Analytical Thinking Skills and Learning Achievement on Al-Fiqh
Subject Entitled Halal and Haram Using 5 Step Learning Activities for the Sixth Graders
at Ban Bado School

ซูฟิยาน มุไท^{1*} มุหามัดสุหัยมี เฮงยามา¹ และอิสมาแอ สนิ²

Sufiyan Muthai^{1*}, Muhammadsuhaimi Haengyama¹ and Ismaae Sani²

¹สาขาวิชาการสอนอิสลาม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

²สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

^{1*}Teaching Islamic Education Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University, Yala 95000, Thailand

²Islamic Studies, Faculty of Education, Yala Rajabhat University, Yala 95000, Thailand

*Corresponding author, e-mail: 736496006@yru.ac.th

(Received: Apr 30, 2025; Revised: Sep 5, 2025; Accepted: Sep 8, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ตามเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น จำนวน 8 แผน 2) แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่า $E_1/E_2 = 80.31/81.50$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 4) ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ ครูควรปรับแต่งกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับ จัดสรรเวลาอย่างเป็นระบบ และควรขยายผลการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น

คำสำคัญ : ทักษะการคิดวิเคราะห์ อาหารฮาลาลและหะรอม การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

Abstract

This study aimed to: 1) develop and evaluate the effectiveness of lesson plans on Al-Fiqh subject using the 5-step learning activities for primary school students, year 6 according to the 80/80 standard criteria, 2) compare analytical thinking skills through the 5-step learning activities using the criterion of 70 percent, 3) compare the academic achievement on Al-Fiqh subject specifically on halal and haram foods, before and after applying the 5-step learning activities and 4) assess the students' satisfaction

with the learning process. The population consisted of ten primary school students, year 6 from Ban Bado School during the second semester of the academic year 2023, selected by purposive sampling. The research instruments included: 1) eight lesson plans based on the 5-step learning ladder approach, 2) an analytical thinking skills assessment, 3) an academic achievement test and 4) a satisfaction questionnaire. The statistical methods employed were mean, standard deviation and t-test. The research findings showed that: 1) The effectiveness of the lesson plans met the specified criteria with an effectiveness of $E_1/E_2 = 80.31/81.50$, 2) The students' analytical thinking skills were significantly higher than the 70 percent criterion, with statistical significance at the 0.001 level, 3) Post-learning academic achievement was significantly higher than the pre-learning scores, with statistical significance at the 0.001 level, 4) The students' satisfaction was at the high level with an overall mean score. Recommendations from this study suggest that teachers should adapt activities to suit individual learner levels, systematically allocate time and extend research to larger sample groups.

Keywords: Analytical thinking skills, Halal and Haram food, 5 step learning activities

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม ผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาสังคม การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การวางรากฐานตั้งแต่แรกเกิดสู่การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในด้านนโยบายรัฐบาลได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม พร้อมทั้งมีความสุขในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Ministry of Education, 2008)

อาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ร่างกายต้องได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ได้แก่ โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต วิตามิน และเกลือแร่ ในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และรักษาสสมดุลของระบบต่าง ๆ ภายในร่างกาย การขาดสารอาหารหรือได้รับไม่เพียงพออาจส่งผลต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต สำหรับมุสลิมการบริโภคอาหารนอกจากให้ครบสารอาหารดังกล่าวแล้วยังต้องถือปฏิบัติภายใต้บทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดอีกด้วย อาหารที่อนุญาตให้มุสลิมรับประทานได้จะเรียกว่า อาหารฮาลาล ซึ่งเป็นอาหารที่มีลักษณะตามที่ถูกระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ และหลักการของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารอัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงตรัสไว้ว่า

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (168)

ความว่า “มนุษย์เอ๋ย! จงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดีจากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดแจ้งของพวกเจ้า(168)”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 168)

สำหรับมุสลิมการบริโภคอาหารนอกจากต้องมีคุณค่าทางโภชนาการแล้ว ยังต้องถือปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด อาหารฮาลาล หมายถึง อาหารที่ได้รับการอนุญาตให้บริโภคตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาอาหรับว่า “حلال” แปลว่า “สิ่งที่ได้รับอนุญาต” หรือ “สิ่งที่ถูกกฎหมาย” ในทางตรงข้าม อาหารหะรอม หมายถึง อาหารที่ห้ามบริโภคตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาอาหรับว่า “حرام” แปลว่า “สิ่งที่ต้องห้าม” หรือ “สิ่งที่ผิดกฎหมาย” การเรียนรู้เรื่องอาหารฮาลาลและหะรอมไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาหลักการทางศาสนาเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในการแยกแยะ ตัดสินใจ และประยุกต์ใช้หลักการในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการศึกษาส่วนประกอบของอาหาร กระบวนการผลิต และการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหาร

ให้สอดคล้องกับหลักศาสนา การจัดการเรียนรู้เรื่องอาหารฮาลาลและหะรอมในหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาอัลฟิกฮ์ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการอิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตามจากผลการทดสอบมาตรฐานอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาอัลฟิกฮ์ ปีการศึกษา 2565 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ยังอยู่ในระดับที่ต้องเร่งพัฒนา โดยคะแนน ระดับโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 27.00 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 35.92 (National Institute of Educational Testing Service, 2022) นอกจากนี้ จากการสังเกตการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ในการแยกแยะอาหารฮาลาลและหะรอม และไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าวมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยังเน้นการบรรยายตามตำรา โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอด เนื้อหาในลักษณะท่องจำมากกว่าการปฏิบัติ ทำให้เนื้อหาขาดความน่าสนใจและไม่ดึงดูดผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียนรู้ และขาดโอกาสที่จะฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์หรือเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดการเรียนรู้ แบบบันได 5 ขั้น ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยลิมเบค (Limbach) โดยอิงตามหลักการของบลูม (Bloom) ที่แบ่ง ระดับการคิดเป็น 6 ระดับ การเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ประกอบด้วย 1) ขั้นตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน 2) ขั้นสืบค้นความรู้ จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ 3) ขั้นสรุปองค์ความรู้ 4) ขั้นการสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ขั้นบริการสังคมและจิตสาธารณะ รูปแบบการเรียนรู้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ หลักศาสนา

จากแนวคิดและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งเป้าหมายที่จะทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ในรายวิชา อัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด นอกจากนี้ ผู้วิจัยหวังว่า การศึกษาค้นคว้าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน ตอบสนองต่อสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ตามเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

ตัวแปรตาม คือ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ความพึงพอใจของนักเรียน

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองนักเรียนและ มีการอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัยแก่นักเรียนผู้เข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และรายละเอียดต่าง ๆ ของเนื้อหาวิชาอัลฟิฏฮ์ และศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น และกระบวนการจัดการเรียนรู้

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิฏฮ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นตั้งประเด็นคำถามหรือสมมุติฐาน (Hypothesis formulation) ขั้นสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Searching for information) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Knowledge formation) ขั้นการสื่อสารและการนำเสนอ อย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) และขั้นบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public service)

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม ประกอบด้วย 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตั้งประเด็นคำถามหรือสมมุติฐาน 2) ขั้นสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ 3) ขั้นสรุปองค์ความรู้ 4) ขั้นตอนการสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ขั้นบริการสังคมและจิตสาธารณะ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านสาระสำคัญ ด้านผลการเรียนรู้ชั้นปี ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดการประเมินผล โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือว่า มีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

1.6 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิฏฮ์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม พบว่า มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านบาโด

2. แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 16 ข้อ ตรวจให้คะแนนแบบรูบริค มีค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) = 0.91 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์

2.2 สร้างแบบประเมินตามจุดประสงค์ที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 16 ข้อ ตรวจให้คะแนนแบบรูบริค

2.3 นำเสนอแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่า แบบประเมินวัดทักษะการคิดวิเคราะห์มีค่า IOC 1.00 ทุกข้อ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

2.5 นำแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งเหียง จำนวน 10 คน

2.6 นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค และจากผลการตรวจสอบคุณภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

2.7 นำแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ผ่านการทดลองจากกลุ่มทดลองและปรับปรุงไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด ซึ่งเรียนรายวิชาอัลฟิฮฺ จำนวน 10 คน

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาอัลฟิฮฺ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.64 และค่าความเชื่อมั่น = 0.90 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและกระบวนการต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผล

3.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาอัลฟิฮฺ โดยการทำการวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแต่ละแผนการเรียนรู้และกำหนดจำนวน ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกำหนดจำนวนข้อสอบ

3.3 สร้างแบบทดสอบ จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก การให้คะแนนแบบ 0 1 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าแล้วเลือกค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 0.67 - 1.00 ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้ไปปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์และปรับปรุงรูปแบบคำถามให้สวยงามยิ่งขึ้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

3.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ ไปทดสอบกับนักเรียนที่เรียนรายวิชาอัลฟิฮฺ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งเหียง จำนวน 10 คน

3.6 นำคำตอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์หาความยากง่าย และอำนาจจำแนกของข้อสอบพบว่า ข้อสอบมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.64 ซึ่งเป็นค่าที่แสดงว่า ดัชนีค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกอยู่ในระดับที่ใช้ได้ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 0.90 ซึ่งเป็นค่าที่แสดงว่า ดัชนีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ใช้ได้

3.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการทดลองจากกลุ่มทดลองและปรับปรุงไปเป็นเครื่องมือการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด ซึ่งเรียนรายวิชาอัลฟิฮฺ จำนวน 10 คน โดยทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคอร์ท มีเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ (4.21 - 5.00 = มากที่สุด 3.41 - 4.20 = มาก 2.61 - 3.40 = ปานกลาง 1.81 - 2.60 = น้อย 1.00 - 1.80 = น้อยที่สุด) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น จำนวน 15 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ซึ่งจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามแต่ละข้อมีค่า IOC = 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรูปแบบคำถามให้สวยงามและประโยคที่เข้าใจง่ายขึ้น ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญสามารถนำไปใช้ในกลุ่มทดลองต่อไป

4.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด ในรายวิชาอัลฟิฮฺ จำนวน 10 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และประเมินต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบาโด ตำบลยุโป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

2. ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 40 ข้อ นำผลการทดสอบที่ได้จากนักเรียนแต่ละคนเก็บรวบรวมและบันทึกคะแนนลงในใบบันทึกคะแนน

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาในการทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง เวลาในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

4. ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

5. ผู้วิจัยนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและประเมินผลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test ได้ทำการตรวจสอบการแจกแจงปกติของข้อมูลด้วย Shapiro-Wilk test พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ($p > 0.05$) จึงสามารถใช้สถิติ t-test ได้

1. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตรการหา E_1/E_2 โดยที่ E_1 คือ ประสิทธิภาพของ กระบวนการเรียนรู้ (คะแนนระหว่างเรียน) E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (คะแนนหลังเรียน)

2. เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ตามเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติ ทดสอบ t test แบบ One sample

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น โดยใช้ สถิติทดสอบ t test แบบ Dependent

4. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและ หะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

กลุ่ม	กระบวนการเรียน			ผลการเรียนรู้/ผลลัพธ์			ประสิทธิภาพ
	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	E_1	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	E_2	E_1/E_2
Try out	160	128.50	80.31	40	32.60	81.50	80.31/81.50

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ โดยรวมเท่ากับ 80.31/81.50 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น มีประสิทธิภาพกระบวนการ E_1 เท่ากับ 80.31 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ E_2 เท่ากับ 81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ร้อยละ 70

กลุ่ม	N	กระบวนการเรียนรู้				t	p-value
		คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าร้อยละ	คะแนนรวม		
กลุ่มเป้าหมาย	10	40	30.80	77.00	40	9.60***	0.000

***p < 0.001

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทักษะการคิดวิเคราะห์มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาโด ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	10	40	21.90	6.41	12.12***	0.000
หลังเรียน	10	40	28.90	6.17		

***p < 0.001

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม

ข้อ	รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี	4.60	0.52	มากที่สุด
2	นักเรียนสามารถศึกษาและทำกิจกรรมได้ตามเวลา	4.20	0.63	มาก
3	นักเรียนเข้าใจคำชี้แจงและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	4.30	0.67	มาก
4	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.60	0.52	มากที่สุด
5	การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง	4.60	0.52	มากที่สุด
6	สร้างความกระตือรือร้นแก่นักเรียนในการร่วมกิจกรรมและทำงานกลุ่ม	4.40	0.70	มาก
7	การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.40	0.52	มาก
8	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน	4.30	0.67	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก	4.80	0.42	มากที่สุด
10	การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น	4.70	0.48	มากที่สุด
11	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น	4.30	0.67	มาก
12	นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.40	0.52	มาก
13	นักเรียนสามารถต่อยอดและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.40	0.70	มาก
14	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	4.50	0.53	มาก
15	นักเรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้กับวิชาอื่น ๆ	4.60	0.52	มากที่สุด
รวม		4.47	0.11	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ รายวิชาอัลฟิกฮ์ แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อแรก พบว่า ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42) การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด นักเรียนสามารถศึกษาและทำกิจกรรมได้ตามเวลานักเรียนสามารถศึกษาและทำกิจกรรมได้ตามเวลา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.63)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.31/81.50 หมายความว่า นักเรียนทั้งหมดได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 8 แผน คิดเป็นร้อยละ $E_1 = 80.31$ และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ $E_2 = 81.50$ ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ความสำเร็จนี้เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการตั้งสมมติฐาน การสืบค้นข้อมูล การสรุปองค์ความรู้ การสื่อสาร และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง กระบวนการเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและมีความหมาย สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ (Constructivist learning theory) ของไวทสกี (Vygotsky) ที่เน้นการสร้างความรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Taskin (2021) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.16/80.30 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และงานวิจัยของ Kritpolwiwattana *et al.* (2023) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบบันได 5 ขั้น (QSCCS) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการใช้โปรแกรมประมวลคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดท่ามะปราง) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การนำเสนอข้อมูลด้วยซอฟต์แวร์ ของ E_1/E_2 มีค่าเท่ากับ 85.58/73.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาอัลฟิฮฺ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ความสำเร็จนี้เกิดจากลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นที่ 1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน ที่ต้องใช้ความสามารถในการสังเกต การตั้งข้อสงสัย และการคิดอย่างมีเหตุผล ขั้นที่ 2 การสืบค้นความรู้ ที่ต้องใช้ความสามารถในการแยกแยะข้อมูล การเปรียบเทียบ และการประเมินความน่าเชื่อถือ และขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ ที่ต้องใช้ความสามารถในการสังเคราะห์ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการสรุปอย่างมีเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการคิดของ Bloom (Susoar, 2008) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีสาระสำคัญอะไร นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (Big five learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดี มีผลทำให้นักเรียนมีความสามารถทางด้านการคิดขั้นสูง รวมถึงการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Kantiya *et al.* (2016) ที่ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสวงหาคำตอบของปัญหาโดยใช้สื่อรวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และนำความรู้ที่ได้มาสร้างผลงานหรือชิ้นงานเพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจ เป็นการสร้างและทบทวนความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ยังเป็นการฝึกทักษะด้านการคิดขั้นสูงอื่น ๆ และการทำงานเป็นทีมแก่นักเรียน นักเรียนได้มีโอกาสในการวางแผน การอภิปราย และการสรุปข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างอิสระ มีผลทำให้นักเรียนเกิดความท้าทายในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิฮฺ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.001 การเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้เกิดจากการที่การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมาย โดยการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ทำให้นักเรียนไม่เพียงแต่ท่องจำเนื้อหา แต่ยังเข้าใจหลักการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Self-constructed learning) ตามทฤษฎีของ Piaget และ Vygotsky ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่แท้จริงและสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมได้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Vygotsky การเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนช่วยให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาความเข้าใจและทักษะต่าง ๆ ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Dechakup (2014) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสืบสอบตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist) ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ บันไดขั้นที่ 1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐานอย่างมีเหตุผล เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล บันไดขั้นที่ 2 การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการแสวงหาความรู้ ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย บันไดขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้เป็นการฝึกให้นักเรียนนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้ บันไดขั้นที่ 4 การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการฝึกให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ บันไดขั้นที่ 5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติโดยนักเรียนจะต้องนำความรู้ที่ได้มาไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ปลุกฝังให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratniyom *et al.* (2020) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์มีค่า 14.00 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.98 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้

มีค่า 22.73 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.24 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้การทดสอบผลต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ข้อมูลไม่เป็นอิสระต่อกันพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น รายวิชาอัลฟิกฮ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงสุดคือการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และประเด็นที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ นักเรียนสามารถศึกษาและทำกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนดที่หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยให้นักเรียนกล้าพูด กล้าถ่ายทอดความคิด และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยคือ นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมได้ตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจในหลายด้าน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาทักษะด้านสังคมของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามผลการประเมินยังสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะด้านการบริหารเวลาและการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาเชิงลึกและสามารถประยุกต์ใช้หลักการอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น พบว่า ขั้นที่ 1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน : นักเรียนแสดงความสนใจในการตั้งคำถามเกี่ยวกับอาหารที่บริโภคในชีวิตประจำวัน เช่น “เจลาตินในขนมเป็นฮาลาลหรือหะรอม” แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์จริง ขั้นที่ 2 การสืบค้นความรู้ : นักเรียนใช้ทักษะการค้นหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งอัลกูราน อัลหะดีษ และเอกสารวิชาการ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ในการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ขั้นที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ : นักเรียนสามารถจัดหมวดหมู่อาหารตามหลักฮาลาลและหะรอม และอธิบายเหตุผลได้อย่างชัดเจน แสดงถึงการเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ขั้นที่ 4 การสื่อสารและการนำเสนอ : นักเรียนแสดงความมั่นใจในการนำเสนอผลงานและสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและความเชื่อมั่นในตนเอง ขั้นที่ 5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ : นักเรียนสามารถนำความรู้ไปแนะนำเพื่อนและครอบครัวในการเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม แสดงถึงการเกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม แม้ว่าการศึกษาวิจัยนี้จะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างเล็ก (10 คน) ระยะเวลาในการทดลองที่จำกัด (4 สัปดาห์) และการศึกษาเฉพาะในบริบทของโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งอาจมีผลต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทอื่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการวิจัยนี้ ได้แก่ ความพร้อมของนักเรียนในการเรียนรู้แบบใหม่ การสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้ปกครอง ความเหมาะสมของเนื้อหาให้กับกลุ่มเป้าหมาย และการเตรียมเครื่องมือการเรียนรู้ที่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่อง อาหารฮาลาลและหะรอม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่น่าประทับใจ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.31/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีค่าร้อยละ 77.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการตั้งสมมติฐาน การสืบค้นข้อมูล การสรุปองค์ความรู้ การสื่อสาร และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในกิจกรรม และพัฒนาความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามผลการศึกษายังเผยให้เห็นประเด็นที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะด้านการบริหารเวลาในการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด สิ่งนี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับแต่งกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนและจัดสรรเวลาอย่างเป็นระบบ ในด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับต่าง ๆ สถาบันการศึกษาควรจัดอบรมครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น และนักพัฒนาสื่อการเรียนรู้ควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่รองรับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น โดยเฉพาะสื่อดิจิทัลที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมด้วยการศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ให้ลึกซึ้ง จัดการเวลาและกิจกรรมอย่างเหมาะสม ปรับใช้ตามระดับความสามารถของนักเรียน มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน บูรณาการเทคโนโลยี พัฒนาเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย และสร้างชุมชนการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขนาดกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ศึกษาผลระยะยาว ศึกษาในบริบทที่แตกต่าง และเพิ่มการศึกษาเชิงคุณภาพ การวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น หากนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

- Bloom, B. S. (1961). *Taxonomy of educational objectives*. New York: David McKay.
- Dechakup, P. (2014). *Learning management in the 21st century*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Kantiya, P., Chomphucome, W. & Khawsiri, S. (2016). The development of analytical thinking skills for science through five steps learning management of secondary school. *Journal of Graduate Research*, 7(2), 137-152. (in Thai)
- Kritpolwiwattana, T., Sengsri, T., Sengsri, S. & Pornmalee, P. (2023). The effects of lesson planning using learning activities with QSCCS in developing achievement and competency on word processing program of the 4th grade students at Tessaban 3 School (Wat Tha Maprang). *Journal for Research and Innovation, Institute of Vocational Education Bangkok*, 6(1), 163-178. (in Thai)
- Ministry of Education. (2008). *Basic education core curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly.
- National Institute of Educational Testing Service. (2022). *Islamic studies standard test report (I-NET) for elementary Islamic studies academic year 2022 (Issue 5)*. Bangkok: Ministry of Education.
- Phatthiyathani, S. (2022). *Educational measurement (13th ed.)*. Bangkok: Coordinate printing.
- Ratniyom, J., Saengnon, Y., Sudsin, M. & Lee, A. (2020). The effects of five steps learning management with online social network on grade 7 students' science learning achievement and analytical thinking abilities. *Walailak Journal of Learning Innovations*, 6(2), 97-115. (in Thai)
- Susoarat, P. (2008). *The development of thinking*. Bangkok: 9119 Technic Printing.
- Taskin, S. (2021). *Development of 5-step learning ladder activities with learning activity sets on learning achievement in democratic citizenship unit and analytical thinking of grade 5 students*. Master's thesis, Curriculum and Instruction Program, Graduate School, Chaiyaphum Rajabhat University.